

Oude beukenloofgang weer in ere hersteld

In mei heeft Pius Floris Boomverzorging Vught een oude beukenberceau in een eerste fase gerestaureerd bij een monumentaal klooster: Koningsoord in Berkel-Enschot. Koningsoord is gebouwd in 1933 tot 1937. Waarschijnlijk is de berceau net zo oud. Aan de beukengang van 140 meter lang was in geen jaren meer onderhoud uitgevoerd.

Auteurs: Sjaak van Doorn en Michel de Groot

Een loofgang of berceau is een beplantingsvorm uit de klassieke tuinstijl. In de oude kloostertuinen werd de loofgang toegepast als verlengstuk van de kloostergangen in de tuinen waarin werd gewandeld en gebeden.

Kenmerkend voor de loofgang zijn de strakke lijnen waarbij het dak bestaat uit een ronde boog. In de groene tunnel werden, indien gewenst, raampjes geknipt om doorkijkjes te realiseren. De strakke lijnen en het ronde dak konden behouden blijven door het intensief scheren en knippen van de loofgang. De loofgang wordt minimaal eenmaal of soms tweemaal per jaar helemaal geschoren.

De topscheuten moeten geheel verwijderd worden en de rest moet worden uitgebogen

De gebreken

De restauratie, die in meerdere fasen moet plaatsvinden, was een opvolging van het rapport dat Pius Floris Boomverzorging Vught begin 2012 voor de opdrachtgever had opgesteld. De oude loofgang van beuken heeft een forse onderhoudsachterstand: doordat de bomen gedurende meerdere jaren niet zijn geknipt, zijn lange scheuten ontstaan in de toppen van de loofgang. De loofgang bestaat voornamelijk uit de groene beuk, *Fagus sylvatica*, maar op diverse plaatsen zijn ook haagbeuken, *Carpinus betulus*, aangetroffen. Op plaatsen waar de haagbeuk staat, zijn de groene beuken verdrongen door de veel forser ontwikkelde haagbeuken. Dit geeft een onrustig beeld en doet afbreuk aan de eenvormigheid van de loofgang: eenvormigheid is juist een specifieke eigenschap van een loofgang. Op plaatsen waar de haagbeuk domineert, is de loofgang ook sterk verwilderd en zijn de karakteristieke eigenschappen van de loofgang grotendeels verloren gegaan. De haagbeuken hebben het karakter van een boom verkregen. Diverse beuken waren door onderlinge concurrentie en het uitblijven van onderhoud geheel of gedeeltelijk afgestorven. Van het oorspronkelijke staketsel (ijzeren bogen) waarlangs de beuken in het verleden zijn geleid, zijn slechts enkele restanten aangetroffen.

De restauratie

De uitvoering betreft het geheel verwijderen van

de ongeveer zestig procent van de topscheuten. De overige veertig procent moet worden uitgebogen waar dit op een natuurlijke manier mogelijk is. Deze verdeling is noodzakelijk om enerzijds verbranding van de beuken (zonnebrand) te voorkomen en anderzijds het aanwezige loof en takken niet in één keer te verwijderen. De snoeiwijze zou te fors zijn om in één keer uit te voeren. De zijwanden van de berceau worden tevens gesnoeid, waarbij de dikste takken worden verwijderd. De dunneren takken resterend om zodoende de kans op zonnebrand te minimaliseren. In de berceau is ook wildgroei van vlier, kers, vuilboom en esdoorn te vinden. Deze worden tijdens deze snoei geheel verwijderd (gerooid). Dit gebeurt handmatig om zodoende het wortelgestel van de aanwezige beuken zo veel mogelijk intact te laten. Daarna worden eventueel ingekorte takken geheel verwijderd en kan de hele berceau geschoren worden om zo de oorspronkelijke vorm weer terug te krijgen.

Oorspronkelijke ijzeren bogen waarlangs de beuken in het verleden zijn geleid zijn in restanten aangetroffen

Werkperiode

De uitvoering van deze fase heeft juist nu plaatsgevonden om te voorkomen dat de kans op zonnebrand toetreedt in de warmste en langste zomermaanden, die nog komen. De komende maanden kunnen de beuken nabij de snoeiwonden nog wat jonge takscheutjes aanmaken en de resterende takscheuten wat extra bladbezetting aanmaken voor bescherming.

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4057>

Michel de Groot

Sjaak van Doorn

Sjaak van Doorn en Michel de Groot zijn beiden werkzaam bij Pius Floris Boomverzorging: Van Doorn als vestigingsleider van de vestiging Vught en De Groot als hoofd Onderzoek.